

Poul la Cour

Af J. Th. Arnfred (†)

Når man ikke er historiker, er det med ængstelse, man tager ordet i Historisk Samfund, men skal det være, er det for mig naturligt at fremdrage mindet om opfinderen og højskolemanden Poul la Cour. Der er ikke mange, der har betydet mere for vort folk end han, og hans væsentligste livsgerning blev udført i Ribe amt - i Askov.

Slægtens stamfader Pierre Dornonville de la Cour kom i 1732 som 16-årig til Danmark, hvor han ernærede sig ved at undervise i fransk. Han var i øvrigt født i Tyskland, hvortil hans forældre var flygtet fra Frankrig under forfølgelsen af Hugenotterne.

Poul la Cours far, Lauritz la Cour, købte i 1825 herregården Skærsø ved Ebeltoft for 2400 rigsdaler. Der var et jordtiliggende på 800 tdr. land, men bygningerne var meget forfaldne. Alligevel lykkedes det Lauritz la Cour i løbet af nogle år at gøre Skærsø til et mønsterlandbrug. Poul la Cours mor, Ellen Kirstine Poulsen, var af jysk proprietærslægt. Der var syv sønner og tre døtre i familien. De seks af sønnerne blev landmænd, og af disse blev den ældste, Jørgen, kendt som forstander for Landboskolen i Lyngby og præsident for Det kgl. danske Landhusholdningsselskab. Poul derimod ville studere og skulle efter eget og familiens ønske være præst. Han blev student fra Randers Latinskole, men sandt at sige kun med nød og næppe. Ikke alle berømte mænd har været store lys i skolen. Nok fik han ug i fysik og matematik, men tg i fransk og mdl i græsk. Tanken om det teologiske studium måtte opgives, og i stedet for begyndte Poul la Cour sine studier på Polyteknisk Læreanstalt i København. Efter professor Holtens råd ændrede han imidlertid studieretning og tog i 1869 magisterkonferens i fysik med hovedvægten på meteorologi.

Meteorologien var dengang en helt ny videnskab. Poul la Cour havde i ferierne på Skærsø beskæftiget sig med faget på egen hånd. Han anbragte termometre forskellige steder, aflæste dem kl. 4 om morgenen og konstaterede derved, at temperaturen ikke var den samme på marken og i skoven. Han lagde også mærke til, at der ligesom gik en stribe gennem skyerne ude ved kysten, og han opdagede, at den del af skyen, der var inde over land, var lysere end den del, der nåede ud over Kattegat. Ved at måle vinklen mellem sigteli-nien til striben og det vandrette plan kunne han beregne sky-højden. For denne opdagelse fik Poul la Cour Videnskaber-nes Selskabs sølvmedalje.

Efter endt embedseksamen aftjente la Cour sin værnepligt. Han blev korporal og udførte tjenesten så godt, at han blev meget påskønnet af både over- og underordnede. De sidste gav ham - helt imod reglementet - en afskedsgave.

En tid var han lærer på broderens landbrugsskole og foretog derefter studierejser til Norge, England og Italien - og til Holland, hvor besøget gjaldt den moderne meteorologis grundlægger Buijs Ballot.

I 1872 blev det danske meteorologiske institut oprettet. Måske havde la Cour håbet på at blive direktør. Det blev imidlertid Adam Paulsen, mens la Cour blev underbestyrer. Denne stilling varetog han, indtil han i 1877 besluttede helt at samle sig om arbejdet med sine opfindelser. Disse skal kun ganske kort omtales her.

I 1854 havde vi fået den første telegraflinie herhjemme efter Morses system. La Cour satte sig imidlertid den opgave at kunne sende flere telegrammer gennem samme tråd samtidig. Det lykkedes ham. Opfindelsen beroede på, at en el-strøm, der sluttet og brydes af en stemmegaffel (tonestrøm) vil kunne sætte en stemmegaffel med samme svingningstal i bevægelse et andet sted, men ikke påvirke stemmegaf-len med andet svingningstal. Det viste sig, at indtil 13 telegrafi-ster kunne telegraferes gennem samme tråd samtidig. Denne

mangefoldstelegraf vakte megen opmærksomhed. Professor Holten omtalte opfindelsen flere gange i Videnskabernes Selskab, og la Cour modtog selskabets guldmedalje for den.

Poul la Cour søgte patent i USA, men en amerikaner, Elisha Gray, der arbejdede med de samme ideer, fik patentet, og la Cour havde ikke råd til at føre en retssag.

La Cour fandt derefter gennem »tonehjulet« frem til en mere fuldkommen løsning på problemet. Tonehjulet er et jerntandhjul, hvis tænder passerer tæt forbi en elektromagnet. Sendes en tonestrøm gennem magneten - og hjulet er i passende fart, vil hjulet rykke en tand frem for hvert strømstød og derefter gå rundt med en fart, der er lige så konstant som stemmegafflens svingninger. Samme tonestrøm vil få to tonehjul til at gå absolut synkront - uanset deres indbyrdes afstand, og telegrafledningen kunne da udskiftes mellem flere telegrafapparater. Tonehjulet er vel la Cours smukkeste opfindelse og den eneste, der gav økonomisk udbytte. Da omkostningerne var dækket, var der 10.000 kr. i behold. Nu kunne la Cour have fortsat som opfinder for så at sige ja til stillingen som direktør for Meteorologisk Institut, som senere blev ham tilbudt, men hans skæbne blev en anden og mere betydningsfuld.

Poul la Cour deltog ikke meget i studentervivet i København, men han kom ofte hos historikeren Fr. Barfod, der var gift med en søster til Vilhelm Birkedal. Der var flere børn i hjemmet, men navnlig datteren Hulda, der som ganske lille var adopteret af familien, gjorde stærkt indtryk på la Cour, og i 1871 blev de forlovet og to år senere gift. Hun var meget smuk og så i øvrigt ud, som hun havde zigøjnerblod i årerne. Som 17-årig havde Hulda været elev på sommerskolen i Askov, og hun var meget optaget af højskolebevægelsen. Det blev bestemmende for Poul la Cour.

Da hun var ganske ung, havde hun flere gange sagt: »Jeg ville ønske, at Vorherre engang vil gøre mig rigtig lykkelig, og at jeg så midt i min lykke må dø«. Det ønske fik hun op-

Poul la Cour.

fyldt - kun 28 år gammel døde hun. Ved begravelsen sagde Poul la Cour: »Skulle jeg udtrykke, hvad der var hendes grundsyn, hvad der gennemtrængte hele hendes væsen, da var det den sandhed, at kærligheden er den største livsmagt i verden.« Inspireret af hende satte han som motto over sit liv: *Prøv med kærlighedens stærke arm.*

Da forsøget på at realisere Grundtvigs plan om skolen i Soer ikke førte til noget, blev Askov Højskole i 1878 omdannet til en udvidet højskole, der modtog elever, som tidligere havde været på en anden højskole, til to vinterkurser på seks måneder hver.

Denne udvidelse krævede, at også naturvidenskaben fik plads på timeplanen i Askov, men det var ikke helt ligetil. Naturvidenskaben var jo udtryk for fjendtlige magter. I 1878 blev der holdt et møde for lærere på Askov Højskole, hvortil Poul la Cour var indbudt som taler. Han blev meget betaget af Schrøders foredrag om Luthers klosterliv og udbrød over for forstander Rosendal, Lyngby, som han boede sammen med: »Åh, dette er et velsignet sted.« Og Schrøder på sin side sagde til Rosendal: »Tror du ikke, at vi kan få dette dejlige menneske til at blive her. Føl dig for.« Det lykkedes.

La Cour var jo frit stillet, efter at han havde forladt Meteorologisk Institut, og i efteråret 1878 flyttede han til Askov med hustru og to små børn og et i vente. Dette barn - en datter - levede, men moderen - Hulda - døde i barselseng. Det var hende, der havde tilskyndet ham til højskolegerningen, og nu kun en måned efter at vinterskolen var begyndt, stod han alene tilbage.

Hans søster Jenny, der i øvrigt fik livslang tilknytning til Askov, styrede så hus for ham, indtil han fire år senere blev gift med Christine Marstrand, der havde været elev og senere blev lærerinde på Askov Højskole. Det blev hende, som skabte det smukke hjem på Askovhus, der blev til glæde for så mange.

Opfinderen, fysikeren, meteorologen skulle nu være højskolelærer. Han skulle på en skole, hvor historie var hovedfaget, undervise unge, der var uden særlige forudsætninger, i matematik og fysik. La Cour fulgte Grundtvigs råd om at gå historisk til værks. Han førte eleven ad de veje, menneskeslægten havde fulgt for at finde lovene, og lod dem selv være med til at opdage og finde dem på ny. Da opleves det fundne, mente han, i langt højere grad som elevernes ejendom, end hvis det blot fremstilles som et færdigt resultat. Denne geniale metode er nedfældet i to værker »Historisk Matematik« og »Historisk Fysik«.

»Historisk Matematik« udkom første gang i 1880, 4. oplag, bearbejdet af sønnen, direktør for Meteorologisk Institut, Dan la Cour, udkom i 1942. Fysikeren Helge Holst har udtalt, at bogen vistnok i sin art er enestående i verdenslitteraturen.

»Historisk Fysik«, der blev til i samarbejde med Jacob Appel, udkom første gang i årene 1896-1901, 3. oplag i 1973. Denne sidste udgave er et fotografisk optryk, så her er intet ændret. I forordet skriver professor Mogens Pihl: »Historisk Fysik vidner om et omfattende originalstudium af fysikkens historiske monumenter, hvortil kommer en strålende fremstillingskunst, hvad angår dets indhold. Ved dets fremkomst var dette værk enestående i verdenslitteraturen, og intet senere værk med dette sigte er på højde med det, hverken hvad angår form eller indhold.«

La Cours lærervirksomhed spændte videre end til fysikken. Allerede fra 1885 holdt han foredrag om menneskelegemets bygning og livsvirksomhed. Anatomi og fysiologi ville vi sige i vore dage, og hans lærebog om emnet kom i mange oplag. La Cour var selv ivrig gymnast. Sammen med 11 andre (Tylvten) drog han i 1885 til Lund for at gennemgå et teoretisk og praktisk kursus i Lings gymnastik.

I Askov blev der ikke megen tid til at gøre nye opfindelser, men en enkelt smuk opfindelse - lystelegrafen - blev dog til i Askov. En mørk aften gik han hjemad mod Askovhus og så lysene glimte i mørket. Så kom han til at tænke på, at lysglimt måtte kunne bruges som signaler fra skib til skib om natten, og det var da også kendt, at man kunne sende korte glimt og lys af længere varighed, men la Cour siger selv: »Under erkendelse af den sandhed, at øjet er vort ruminstrument, mens øret er vort tidsinstrument, fandt jeg, at man handler uret mod øjet, når man ved optisk telegrafi byder det at opfatte kortvarige og langvarige blink. Hvad man byder øjet må være udbredt i rum, men da man i milevid af-

stand ikke kan foretage nogen udbredning, som kan ses, fandt jeg på at præparere det afsendte lys således, at man i en spektroskopisk kikkert på modtagerstationen kan se lyset skrevet som morsetegn, der glider forbi i synsfeltet.« Men lystelegrafen kunne jo først få betydning, når mange skibe var forsynet med de fornødne apparater, og inden det skete, havde Marconis trådløse telegraf løst problemet.

Mere kendt er la Cours forsøg med at udnytte vindkraften, men da disse vindkraftforsøg er omtalt i årbogen for 1973, skal de ikke behandles her. Blot to bemærkninger. Da la Cour efter 1897, hvor den store forsøgs mølle blev bygget i Askov, havde fået bevilget 12.000 kr. årlig til forsøgene, dukker der hvert år ved finanslovsbehandlingen en hidsig debat op om denne bevilling. Hvad lavede denne statsansatte opfinder egentlig? En 4-vinget mølle havde man jo set før. Det var en sag, alle kunne snakke med om. Dette virkede meget forstemmende på la Cour, og det lykkedes modstanderne at få de 12.000 kr. nedskrevet til 7.000. Den andet dette: Der tales i disse år meget om vindkraft, men la Cours navn nævnes sjældent. Både under første og anden verdenskrig blev der produceret en hel del el-energi ved vindkraft, og bortset fra et par propelmøller skete det ved hjælp af la Cours møller. De mange, der nu er interesseret i vindkraft, har hidtil kun produceret snak, men forhåbentlig bliver det til mere.

Tilsyneladende kom der ikke ret meget ud af la Cours opfindelser og videnskabelige undersøgelser, i alle tilfælde ikke direkte, man indirekte nok ikke så lidt. Forretningsmand var han ikke, menneskekender heller ikke, han var let at narre, men »han virkede ved sin stærke og rene personlighed på alle, der kom i berøring med ham«, siger Even Marstrand.

Even Marstrand boede som elev på højskolen på Askovhus. Fru Christine la Cour var hans faster. Han har i »Askov Lær-linge« 1912 givet en udførlig og smuk skildring af la Cour.

Især er han betaget af la Cours virke i hjemmet ved morgensangen og i den daglige færd. Marstrand skriver: »Han virkede styrkende, berigende og rensende på sine omgivelser, og det var ikke med ham som med så mange betydelige mænd, at de helst skal ses på afstand.«

Ved la Cours død skrev en af hans elever, Martin Andersen Nexø: »Der er mennesker, der i ens forestilling knytter sig til sollyset på en underlig måde, både ved deres væsen og virke. Finsen hørte til dem, la Cour også. De er altruister, deres natur er at give, og de tror fast på det godes sejr. De kloge trækker overbærende på skulderen ad den slags mennesker, men ungdom holder gerne til huse hos dem. Hos ham virkede alt med i det enkelte - både som lærer og som menneske. Han var harmonisk - en universel ånd. Sådant virkede han på os elever. Det var, som om universet havde fundet hvile i ham. Det bestemte hans forunderlige virkning på os. Hans væsen var emmanation - en strømmen over i andre, til de blev menneskeligt rige - som han selv.«

På en gammel møllesten, der ligger i forsøgsmøllens gård, har Poul la Cour selv malet:

*Mærk min tale, hør mit ord
Hver som skabtes til at virke
Kald til dåd er lykke stor
Fuldbragt dagværk skønnest kirke*

Meget smukt er han også karakteriseret ved Bjørnsons ord, der står på bagsiden af gravstenen:

*Opdagertanker klare, høje
og lykkefager kærlighed,
de mødtes i hans store øje
som solskin i et blomsterbed.*

*Blandt bønderne han ville blive,
og dér hvor de var stævne sat.
Han gav og strålte ved at give
sin lærdoms og sin hjerteskat.*

Hvad jeg hidtil har fortalt stammer fra kilder, der er tilgængelige for alle, men jeg er jo en af de få nulevende, der har mødt Poul la Cour personlig, og det er vel rimeligt, at jeg fortsætter skildringen ud fra personlige oplevelser - selv med fare for at blive for personlig.

Ingen uden for den nærmeste familiekreds har betydet så meget for mig. Som ung skal man have noget at se op til - at beundre. Poul la Cour var min ungdoms helt, som Niels Bohr blev den, jeg beundrede mest i min manddom.

Navnet mødte jeg første gang, da min ældste søster vendte tilbage fra et ophold på Askov Højskole sommeren 1888. Schrøders foredrag var gået over hovedet på hende, men to lærere talte hun begejstret om, la Cour og Jacob Knudsen, især den sidste, der var hendes dansklærer. Han læste højt for pigerne, så betaget af teksten, at han selv græd, og pigerne græd med. Det var dejligt. Og så var der lærerinden i gymnastik og sundhedslære. Hun forkyndte: væk med korset og tournure, der ellers efter tidens mode skulle fremhæve de kvindelige former. De unge piger skulle gå i reformkjoler.

Senere kom min far hjem fra en landboforeningsudflugt til Askov og fortalte om den mærkelige mand på forsøgsmøllen, der lavede lys og kraft af regn og blæst.

Mest afgørende blev en indirekte oplevelse. La Cour talte ved et sommermøde i Ho præstegård, hvor mine forældre var med. Emnet var stjerneverdenen. Mor var grebet. Hun huskede godt og kunne genfortælle hele foredraget for mig, og jeg var endnu mere grebet. For hende har det nok også betydet meget, at foredraget tonede ud i et kristent vidnesbyrd.

Mit kendskab til stjerneverdenen havde hidtil indskrænket sig til Karlsvognen og Syvstjernen. Jeg måtte vide mere. Degnen vidste desværre ingenting, men så præsten. Han fandt en lærebog fra sin latinskoletid frem og begyndte at læse op om Zenith, Nadir, Azimul og andre sære ting. Det forstod jeg ikke meget af og han selv vel ikke stort mere, men cand.

theol. Løbner, der gik og ventede på embede, blev sat til at tegne et stjernekort til mig efter et stort atlas. Og da præsten lidt senere gav mig et stjernekort, der kunne indstilles efter årstid og klokkeslet, lærte jeg hurtigt at kende alle stjernebillederne og navnene på de klareste stjerner, og indtil denne dag har jeg bevaret interessen for astronomien.

Jeg spejdede naturligvis efter en lejlighed til selv at høre manden, og den kom, da la Cour skulle tale ved en gymnastikfest i nabosognet Billum. Det blev en storslået oplevelse, jeg har vel været 16 år dengang. En sådan klarhed i fremstillingen, havde jeg aldrig oplevet før. La Cour talte om åndedrættet og iltoptagelsen i blodet. Man kunne godt drukne en ål i en spand vand, hvis ilten var kogt ud af vandet - det havde jeg aldrig tænkt på. Ilten blev optaget i vandet igen, men det tog ret lang tid. Det gik meget hurtigere, hvis man hældte vandet ud over hele gulvet, så det blev bredt ud over en stor overflade, og lungernes svampede væv havde netop en meget stor overflade. Det var til at forstå.

Gymnastik interesserede mig ikke. Det daglige arbejde gav jo bevægelse nok, og trængte man til ekstra motion, så kunne de hyppige gå- eller løbeture de 15 km til Varde og hjem igen vel klare det. Men så gjorde la Cour gymnastiske øvelser på talerstolen. Først hoppede han op og dinglede så rundt, før han fik ordentlig fodfæste. Så hoppede han igen - og et øjeblik var det, som om tyngdekraften var ophævet - så ned igen spændstigt og elegant. At have sådan et herredømme over sit legeme var nu alligevel noget værd.

Den mand ønskede jeg at komme nærmere. At blive elev på Askov tænkte jeg ikke et øjeblik på, men chancen kom i 1902. Jeg havde lige taget præliminæreksamen på det hjemlige fortsættelseskursus og skulle så fortsætte ved landbruget. Da fik jeg at vide, at la Cour savnede en mand til at installere el-lamper på højskolen. Det måtte være noget for mig. Ikke fordi jeg nogen sinde havde set en el-lampe, men hvem havde det, og jeg vidste, at jeg kunne bruge mine hænder.

Mit arbejde lå på højskolen, og jeg så ikke meget til la Cour, men undertiden kom han over på møllen om aftenen for at eksperimentere med en meget enkel el-måler, det skulle jo være billigt. Jeg var en tavs håndlanger, der søgte at gætte, hvad jeg kunne hjælpe med.

Ved efterårsmødet skulle la Cour fortælle og vise billeder fra Italien, og han bad mig stille apparatet med brintlys op i gymnastiksalen. Schrøder kom for at se, om alt var i orden. Han kendte ikke mig og sagde noget bistert: »Hvem er De, hvad skal De her? Her har De intet at gøre.« Jeg svarede, at la Cour havde bedt mig sætte apparatet op, men at jeg var færdig. Om aftenen gik lyset ud. Der var ikke tryk nok på brinten. Vi gik ud og undersøgte den lille beholder, der var lige uden for skolen. Der var ikke noget i vejen. Så løb vi op på møllen. På det store skur, der rummede beholderne for ilt og brint, stod der malet med store bogstaver: *Strengt forbudt at tænde ild*. Huset kunne være fyldt med knaldgas, der er meget eksplosionsfarligt. Da vi kom ind og intet kunne se, sagde la Cour: »Åh, stryg lige en tændstik.« Var manden gal? Når der ikke var spænding på, var det sandsynligt, at der var en utæthed, og at huset var fyldt med knaldgas. Men - det sømmer sig jo ikke at være bange, så jeg strøg tændstikken med den mulighed i tanken, at det blev det sidste, jeg foretog mig. Nå, det gik. Fejlen blev rettet, og vi kunne fortsætte.

I november oplevede jeg åbent hus på Askovhus. Karlene var generte - og hvad skulle la Cour sige. Endelig var der en af eleverne, der sagde, at han ikke rigtig havde forstået formiddagens foredrag om lysets brydning gennem en samlelinse. Så tog la Cour fat. Der var ingen tavle, men kridt, og det kunne bruges på gulvet. Den trykkede stemning var brudt, og en fornøjelig samtale kom i gang.

Personligt nær kom jeg kun la Cour én gang, og da forstod vi ikke hinanden. La Cour kom en dag ned på højskolen, hvor jeg gik og arbejdede, han tog mig til side og sagde, at

der var blevet ringet hjemmefra, at min søster Marie pludselig var død af et hjerteslag. Denne søster var det menneske i verden, jeg bedst kunne tale med om alt. Hun var så meget ældre, at søskendeskænderi havde der aldrig været imellem os. Det var altid festlige dage, når hun var hjemme, og nu var hun lige blevet færdig med en lærerindeuddannelse. Hun havde sluttet sig til Indre Mission og var det frommeste menneske, jeg har kendt. Ville jeg vove at ønske hende tilbage. Da jeg hjemme på mit værelse havde bøjet mig under det, der var sket, kom la Cour. Han var nok forundret over at se mig så rolig. Han begyndte at tale til mig om dødens alvor, og jeg vovede så at sige - som en slags forklaring på min ro - at var der noget menneske, der var rede til at dø, så var det hende. Da blev la Cour næsten heftig: Rede til at dø - det var ingen. Døden var det forfærdelige, som man hverken kunne eller måtte affinde sig med.

Jeg tav, men undrede mig. Jeg troede, at et så fromt og troende kristent menneske som la Cour måtte have overvundet angsten for døden, men han opfattede vel min ro som afstumpethed og blev derfor vred. Selv var jeg dengang nok mere bange for livet end for døden. Hvordan dog få mod til at leve, når man var bange for døden. Døden havde man jo ikke noget ansvar for, den lå i en stærkeres hånd, men livet havde man ansvar for, og det vidste man, at man ikke kunne klare.

Endnu mere forundret ville jeg være blevet, om jeg havde kendt det digt, som la Cour skrev i 1880, da den ene af de to små drenge fra hans første ægteskab døde.

*Nu synger Bent i den hvide skare
med fagre ord og med toner klare.
Halleluja for vor broder huld,
som baned os vej fra den sorte muld.*

Her var der da frimodighed over døden.

Ved la Cours begravelse sagde Appel: »Han havde ved sin hustrus dødsleje oplevet det største, der kan times et menne-

ske. Han havde oplevet livets sejr over døden. Derfor var han, når han talte om liv og død, så barnlig og tryk, at vi andre havde svært ved at følge ham.«

Men trods digtet om barnet, trods Appels karakteristik var la Cour altså også Grundtvigs discipel. Døden kunne og måtte man ikke forlige sig med.

Mogens Pihl siger i forordet til »Historisk Fysik«: »Poul la Cour var en personlighed af en originalitet og styrke, hvis betydning for dansk kultur - endda i meget vidt omfang af ordet - er større, end man sædvanligvis gør sig klart.«

Direktør Hagemann sagde også noget meget centralt: »Poul la Cours største fortjeneste er, at han lærte den danske bonde at sige *du* til naturvidenskaben. Var han ikke kommet til højskolen, havde vi næppe kendt hans navn.«

Det var ikke uden ængstelse, man gav plads for naturvidenskaben inden for højskolen. I sin årsberetning for 1880 siger Schrøder: »Enhver, hvem det ligger på sinde, at ungdommen rustes til at stå fast mod tidens vantro visdom, vil kunne forstå, at det har stor betydning, at undervisningen i naturlære og astronomi er i hænderne på en dygtig mand, der ikke med sin gode vilje vil røkke ved barnetroen hos nogle af sine tilhørere.«

Hos la Cour syntes spændingen mellem tro og viden ophævet. Men i hans sidste år kom der elever, der ikke kunne godkende la Cours harmoni. Han døde tidligt, 62 år gammel. Måske var det godt. Der kom elever med problemer, som la Cour ikke evnede at tage op. For ham var udviklingslæren en afskyelig tankegang. Grundtvig havde nok klaret for sig, at den kristne tro ikke var bygget på Biblen, men at Det nye Testamente var vidnesbyrdet om de ældste menigheders tro, men hans disciple var længe fundamentalister, selv om der kunne være enkelte kættere - som Brücker i Aagaard, men både Schrøder og la Cour var overbevist om, at de smukke

skabelsesberetninger i Genesis var håndfaste historiske kendsgerninger.

Efter mit ophold i Askov mødte jeg to gange la Cour i København. Den ene gang prædikede han i Kristelig polyteknikerforening. Det sagde mig ikke noget. Anden gang talte han om Michael Faraday, den mand, der sammen med Ørsted grundlagde elektroteknikken. Det var en strålende oplevelse. De to mennesker lignede hinanden, også i deres barnlige kristne tro.

La Cour genkendte mig ikke. Det var jeg forberedt på, men alligevel var det jo nok en skuffelse. Og nu må jeg tænke på, at den skuffelse har jeg selv senere beredt mange gamle elever.

Efterhånden kunne jeg godt se, at også la Cour havde sine menneskelige begrænsninger, men ikke et øjeblik kølnede det min beundring for ham eller kærlighed til ham, men sådan er jo kærlighedens væsen.

Lad Andersen Nexø få det sidste ord: »Poul la Cour var ydmyg som Pascal, hvem han lignede i meget andet - en troende i forhold til livet - som kun geniet er det i forhold til det evige.«